

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA
ПРЕЗИДЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

Bd. Ștefan cel Mare nr. 154, MD-2073, Chișinău

Бул. Штефан чел Марє, 154, MD-2073, Кишинєу

29 aprilie 2014

Nr. 011-06-29

Stimate Doamnă Președinte al Parlamentului,

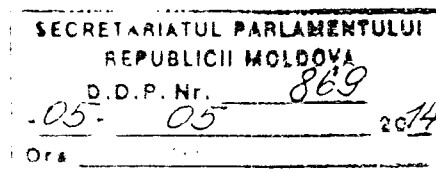
La 3 aprilie 2014 Parlamentul a adoptat Legea nr.55 pentru completarea Codului de procedură civilă cu scopul de a aduce art.449 din acest cod în concordanță cu Hotărîrea Curții Constituționale nr.16 din 25 iunie 2013 prin care a fost declarată neconstituțională excluderea din articolul sus-menționat a literei f), care prevedea drept temei pentru revizuirea hotărîrilor judecătorești faptul că „a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională.”

În acest context Curtea a statuat următoarele: „cadrul legal național urmează să reglementeze posibilitatea revizuirii hotărîrilor judecătorești în cazul în care printr-o hotărîre a Curții Constituționale a fost declarată neconstituțională o anumită prevedere legală, în temeiul căreia a fost emisă hotărîrea judecătorească. Or, obligația pozitivă a statului este de a institui mecanisme interne de remediere a drepturilor fundamentale încălcate, mecanismele garantate de entitățile internaționale urmînd a fi adiționale celor naționale.” Concluzionînd, Curtea a menționat „necesitatea persoanei de a beneficia de posibilitatea retractării unei hotărîri judecătorești prin intermediul revizuirii în cazul în care, prin hotărîrea Curții Constituționale, s-a constatat că prin actul normativ declarat neconstituțional și care a fost aplicat la emiterea hotărîrii judecătorești irevocabile s-au încălcat drepturile și libertățile fundamentale garantate de Constituție și Convenția Europeană, iar consecințele grave ale acestei încălcări continuă să se producă și nu pot fi remediate decît prin revizuirea hotărîrii pronunțate.”

Constat că textul lit.e¹) a art.449 din Codul de procedură civilă în varianta votată de Parlament diferă esențial de poziția Curții Constituționale, și anume:

1) Curtea stabilește că temei pentru revizuire nu poate servi orice act normativ declarat neconstituțional, ci doar actul normativ care a fost aplicat la emiterea unei hotărîri judecătorești definitive, dacă prin aplicarea acestuia se încalcă drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Însă prima parte a normei de la lit.e¹) presupune că toate legile declarate neconstituționale pot servi drept temei pentru revizuire.

*Domnului Igor CORMAN,
Președintele Parlamentului*

2) Contrar hotărîrii Curții, în prima parte a acestei norme de drept, se acordă dreptul la revizuire doar participanților la proces care au ridicat, conform art.12¹ din Codul de procedură civilă, excepția de neconstituționalitate.

Prin o atare abordare este tratată discriminatoriu o parte din participanții la proces, cercul cărora se îngustează semnificativ, fapt ce încalcă principiul egalității, stabilit în art.16 din Constituție, precum și principiul privind accesul liber la justiție, consfințit în art.20 al Legii Supreme.

Această redacție a primei părți a lit.e¹) vine în contradicție și cu principiul previzibilității legii, prevăzut în art.23 din Constituție, deoarece această normă va afecta și procesele civile consumate pînă la adoptarea acestei legi în condițiile cînd participanții la ele nu știau și nu puteau ști că, în cazul în care nu vor invoca ridicarea excepției de neconstituționalitate, nu vor putea beneficia de dreptul la revizuire dacă legile aplicate la adoptarea hotărîrilor, în viitor, vor fi declarate neconstituționale.

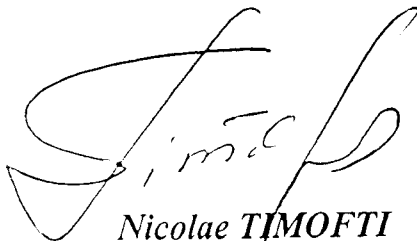
3) Legiuitorul întrebuițează doar sintagma „o lege declarată neconstituțională”, sintagmă ce sugerează că dreptul la revizuire intervine numai în cazul declarării drept neconstituționale doar a legilor. Apelarea doar la noțiunea de „lege” contravine art.135 din Constituție, care stabilește că Curtea Constituțională exercită controlul constituțional nu numai al legilor, dar și al regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului.

4) Este parțial în disonanță cu opinia Curții și partea a două a lit.e¹), deoarece această normă are un caracter nelimitat, în variantă Curții precizîndu-se că dreptul la revizuire apare doar dacă consecințele grave ale încălcării dreptului sau libertății garantate continuă să se producă și nu pot fi remediate decît prin revizuirea hotărîrii pronunțate.

Pornind de la cele expuse, în conformitate cu art.93 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, remit Parlamentului, spre reexaminare, Legea nr.55 din 3 aprilie 2014 pentru completarea Codului de procedură civilă și propun ca textul lit.e¹) a art.449 din acest cod să fie expus în următoarea redacție:

„e¹) prin hotărîrea Curții Constituționale s-a constatat că, prin actul normativ declarat neconstituțional și care a fost aplicat la emiterea hotărîrii judecătorești irevocabile, s-au încălcat drepturile și libertățile fundamentale garantate de Constituție și/sau de tratatele internaționale în acest domeniu, la care Republica Moldova este parte, iar consecințele grave ale acestei încălcări continuă să se producă și nu pot fi remediate decît prin revizuirea hotărîrii pronunțate.”

Cu stimă,

Nicolae TIMOFTI

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 130–134, art. 415), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Articolul 449 se completează cu litera e¹⁾ cu următorul cuprins:

„e¹⁾ a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărîrea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;”.

2. Articolul 450 se completează cu litera d¹⁾ cu următorul cuprins:

„d¹⁾ în termen de 3 luni din ziua cînd persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art. 449 lit. e¹⁾);”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

IGOR CORMAN

Chișinău, 3 aprilie 2014.

Nr. 55.

ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ЗАКОН

о внесении дополнений в Гражданский
процессуальный кодекс Республики Молдова
№ 225-XV от 30 мая 2003 года

Парламент принимает настоящий органический закон.

В Гражданский процессуальный кодекс Республики Молдова № 225-XV от 30 мая 2003 года (повторное опубликование: Официальный монитор Республики Молдова, 2013 г., № 130-134, ст. 415), с последующими изменениями, внести следующие дополнения:

1. Статью 449 дополнить пунктом e¹) следующего содержания:

«e¹) был применен закон, признанный Конституционным судом неконституционным, и при рассмотрении дела был разрешен исключительный случай неконституционности, а судебная инстанция или Высшая судебная палата отклонила ходатайство об обращении с запросом в Конституционный суд, либо из постановления Конституционного суда вытекает, что этим было нарушено право, гарантированное Конституцией или международными договорами в области прав человека».

2. Статью 450 дополнить пунктом d¹) следующего содержания:

«d¹) в случае, предусмотренном пунктом e¹) статьи 449, – в трехмесячный срок со дня, когда заинтересованное лицо узнало о соответствующих обстоятельствах».

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА
ГЕОРГЕ КОРМАН

Кишинэу, 3 апреля 2014 г.

№ 55.